

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.

Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on: 26.09.2024

Dokumentet är daterat: 26.09.2024

The document is dated: 26.09.2024

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Lasse Pollari

Pvm / Datum / Date: 26.09.2024

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi

Pvm / Datum / Date: 26.09.2024

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

Päätös asiassa koskien voimalaitosten sähkön tuotantoa ja tarjoamista sähkön tukkumarkkinalle

Asia

Energiaviraston päätös koskien Turun Seudun Energiantuotanto Oy:n energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 (myöhemmin "REMIT-asetus") noudattamista.

Asianosainen

Turun Seudun Energiantuotanto Oy
Satamatie 16
21100 Naantali
(Y-tunnus: 1730092-3)

Vireilletulo

4.4.2024

Selostus asiasta

Tapahtumankuvaus

Energiavirasto havaitsi, että 1.1.-7.1.2024 (myöhemmin myös viikko 1/2024) aikana sähkön vuorokausimarkkinan hinnat olivat poikkeuksellisen korkeat. Erityisesti perjantaina 5.1.2024 nähtiin ennätyksellisen korkea tuntihinta Suomen tarjousalueella.

Energiavirasto havaitsi, että Naantalin voimalaitoksen 3-yksikkö ei ole tuottanut sähköä 1.1.-7.1.2024. Lisäksi 3-yksikön osalta ei ole julkistettu markkinalle UMM-viestiä asian selventämiseksi. Turun Seudun Energiantuotanto Oy (jatkossa myös TSE tai yhtiö) operoi kyseistä laitosta, joten Energiavirasto selvitti yhtiöltä, mistä syystä laitos ei ole ollut kyseisenä ajanjaksona tuotannossa, millä perusteilla laitoksella tuotetaan sähköä ja miksi laitoksen toiminnasta ei ole ilmoitettu markkinalle.

Energiavirasto aloitti tutkinnan sen selvittämiseksi, onko Turun Seudun Energiantuotanto Oy toiminut asiassa REMIT-asetuksen 5 vastaisesti jättäessään tuottamatta Naantalin voimalaitoksen 3-yksiköllä sähköä viikolla 1/2024 tai onko

1838/040701/2024

yhtiö syyllistynyt REMIT-asetuksen 4 artiklan vastaiseen toimintaan jättämättä ilmoittamatta sanottuun laitokseen liittyvää sisäpiiritietoa.

Energiaviraston selvityspyyntö ja Turun Seudun Energiantuotanto Oy:n antama selvitys

Energiavirasto pyysi 4.4.2024 Turun Seudun Energiantuotanto Oy:ltä selvitystä sen sähkön tuotannosta tammikuussa 2024 sekä taustatietoja, miten sähkön tuotanto myydään markkinalle. Lisäksi Energiavirasto varasi TSE:lle mahdollisuuden lausua muusta tarpeelliseksi katsomastaan seikasta asiaan liittyen. TSE kertoo selvityksessään seuraavaa.

”TSE on energiantuotantoyhtiö, joka tuottaa omistajilleen sähköä, lämpöä ja höyryä sen mukaisesti, miten omistajat tilaavat meiltä tuotantoa. [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]². TSE:n omistajat tilaavat Na3:n tuotannon käynnistämisen omien arvioidensa perusteella ilman varmuutta sähkön hinnasta. Na3 on ollut koko talven käynnistysvalmiudessa, joten UMM-viestiä ei ole ollut tarpeellista lähettää sen osalta.

[REDACTED]³

Naantalın voimalaitoksen 3- ja 4-yksikkö tuotti 16.1.-20.1.2024 keskimäärin vähemmän sähköä kuin marras-joulukuussa 2022. TSE:n laitokset tuottavat sähköä sen verran kuin TSE:n omistajat ovat saaneet myytyä markkinoille. [REDACTED]

[REDACTED]

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

1838/040701/2024

Asetuksen 2 artiklan 6 kohdan mukaan energian tukkumarkkinoilla tarkoitetaan mitä tahansa unionissa sijaitsevaa markkinaa, jossa käydään kauppaa tukkutason energiatuotteilla.

Asetuksen 2 artiklan 7 kohdan mukaan markkinaosapuolella tarkoitetaan henkilöä, siirtoverkonhaltijat mukaan luettuina, joka ryhtyy liiketoimiin, mukaan luettuna kauppaa koskevien toimeksiantojen antaminen, yksillä tai useammilla energian tukkumarkkinoilla.

REMIT-asetuksen 4 artiklan mukaan markkinaosapuolen on tehokkaalla tavalla ja oikea-aikaisesti julkistettava hallussaan olevan sisäpiiritieto, joka koskee yritystä tai laitosta, jotka ovat kyseisen markkinaosapuolen tai sen emoyrityksen tai sidosyrityksen omistuksessa tai määräysvallassa tai joiden toiminnasta kyseinen markkinaosapuoli tai yritys vastaa joko kokonaan tai osittain. Tällainen julkistaminen käsittää muun muassa tiedot, joilla on merkitystä sähkön tai maakaasun tuotanto-, varastointi- ja kulutuslaitosten tai siirtoverkkojen kapasiteetin ja käytön osalta tai joka liittyy nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten kapasiteettiin ja käyttöön, mukaan luettuina tiedot näiden laitosten tai verkkojen suunnitellusta tai ennakoimattomasta käytöstä pois olost

REMIT-asetuksen 5 artiklassa kielletään osallistuminen markkinoiden manipulointiin ja sen yritys energian tukkumarkkinoilla.

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (2013/590, valvontalaki)

Valvontalain 5 §:n mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa lain 2 §:ssä tarkoitetun kansallisen ja unionin lainsäädännön ja viranomaisten määräysten noudattamista sekä hoitaa muut 2 §:ssä tarkoitetussa lainsäädännössä sille annetut tehtävät. Valvonta- ja seurantatehtävät kattavat lain 2 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaisesti energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 1227/2011 noudattamisen valvonnan.

Valvontalain 9 §:n mukaan, jos joku rikkoo tai laiminlyö 2 §:ssä tarkoitetussa kansallisessa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjä velvoitteitaan, Energiaviraston on velvoitettava hänet korjaamaan rikkomuksensa tai laiminlyöntinsä. Päätöksessä voidaan määrätä, millä tavoin rikkomus tai laiminlyönti tulee korjata.

Valvontalain 16 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaan seuraamusmaksu voidaan määrätä myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai jättää noudattamatta REMIT-asetuksen 5 artiklassa säädettyä kieltoa manipuloida tai yrittää manipuloida markkinoita.

Perustelut

Kysymyksenasettelu

Asiassa on kysymys siitä, onko Turun Seudun Energiantuotanto Oy syyllistynyt toiminnallaan viikolla 1/2024 REMIT-asetuksen 5 artiklassa säädettyyn kiellettyyn

1838/040701/2024

markkinamanipulaatioon energian tukkumarkkinoilla tai jättänyt sisäpiiritietoa julkistamatta REMIT-asetuksen 4 artiklan mukaisesti.

Asian oikeudellinen arviointi

REMIT-asetuksen 5 artiklan mukainen osallistuminen markkinoiden manipulointiin

REMIT-asetuksen 5 artikla kieltää markkinoiden manipulointia energiatuotteiden tukkumarkkinoilla laajassa merkityksessä. REMIT-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i kohdan mukaan markkinoiden manipuloinnilla tarkoitetaan sellaisen tukkutason energiatuotteiden kauppaa koskevan liiketoimen suorittamista tai kauppaa koskevan toimeksiannon antamista, joka antaa tai todennäköisesti antaa vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkutason energiatuotteiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta.

REMIT-asetuksen johdannon 13) kohdan mukaan energian tukkumarkkinoiden manipulointia on sellaisten toimien toteuttaminen, joiden johdosta hinnat asettuvat keinotekoisesti tasolle, jota ei voida perustella tarjontaa ja kysyntää koskevilla markkinavoimilla, mukaan lukien tuotanto-, varasto- tai siirtokapasiteetin tosiasiallisella saatavuudella ja kysynnällä. Markkinoiden manipulointitapoihin kuuluvat: väärien toimeksiantojen tekeminen ja peruminen; väärän tai harhaanjohtavan tiedon tai huhujen levittäminen tiedotusvälineissä, myös internetissä, tai muilla keinoin; tahallinen väärän tiedon toimittaminen hinta-arviointeja tai markkinaraportteja tuottaville yrityksille siten, että markkinaosapuolia ohjataan harhaan heidän toimiessaan kyseisten hinta-arviointien tai markkinaraporttien perusteella; sekä tahallinen sellaisen vaikutelman luominen, että saatavilla oleva sähköntuotantokapasiteetti, maakaasun saatavuus tai siirtokapasiteetin saatavuus poikkeavat todellisesta teknisesti käytettävissä olevasta kapasiteetista, jos tällainen tieto vaikuttaa tai on omiaan vaikuttamaan tukkutason energiatuotteiden hintoihin. Manipulointi ja sen vaikutukset saattavat ilmetä rajojen yli, sähkö- ja kaasumarkkinoiden kesken sekä rahoitus- ja hyödykemarkkinoiden välillä, päästöoikeuksien markkinat mukaan lukien.

Turun Seudun Energiantuotanto Oy:n toiminta

Tukkutason energiatuotteen kauppa energian tukkumarkkinoilla

Markkinoiden manipulointia tai sen yrityksen tunnusmerkistön täytyminen edellyttää, että kyseessä on tukkutason energiatuotteen kauppaa koskevan liiketoimen suorittaminen tai sitä koskevan toimeksiannon antaminen. Energiavirasto katsoo, että REMIT-asetuksen 2 artiklan tarkoittama tukkutason energiatuotteiden kauppaa koskevan liiketoimen suorittaminen tai kauppaa koskevan toimeksiannon antaminen koskevat kaikenlaisia tarjousten ja liiketoimien tekemiseen liittyviä toimia, kuten esimerkiksi uusien tarjousten jättäminen, olemassa olevien muuttaminen ja peruminen.

Sähkön vuorokausimarkkina on REMIT-asetuksen 2 artiklassa tarkoitettu energian tukkumarkkina. Sähkön vuorokausimarkkinoilla kaupankäynnin kohteena olevat sopimukset ovat REMIT-asetuksen 2 artiklan mukaisia tukkutason energiatuotteita.

1838/040701/2024

Energiavirasto toteaa, että osto- ja myyntitarjousten jättäminen on kauppaa koskevan toimeksiannon suorittamista. Tarjoukset ovat tarjouksen jättäjää sitovia ja ne vaikuttavat unionin sisäisen sähkömarkkinan hinnan laskentaan muodostaen sopimuksen unionissa toimitettavasta sähköstä.

Asiassa saatujen selvitysten mukaan Turun Seudun Energiantuotanto Oy ei ole toteuttanut liiketoimia vuorokausimarkkinalle 1.1.-7.1.2024. Naantalın voimalaitoksen tuotannon myy tukkumarkkinalle TSE:n omistajat ja TSE ainoastaan operoi laitosta tämän perusteella. Näin ollen TSE:n toimintaan ei tältä osin liity REMIT-asetuksen soveltamisalaan kuuluvia liiketoimia tai niihin liittyviä toimeksiantoja.

Yhteenveto

Turun Seudun Energiantuotanto Oy ei ole toteuttanut 1.1.-7.1.2024 REMIT-asetuksen 2 artiklan mukaisia liiketoimia tukkutason energiatuotteilla. Näin ollen asiassa ei tule arvioitavaksi se, onko asianosainen rikkonut REMIT-asetuksen 5 artiklan mukaista markkinoiden manipulaation kieltoa.

REMIT-asetuksen 4 artiklan mukainen velvoite julkistaa sisäpiiritieto

REMIT-asetuksen 4 artikla velvoittaa markkinaosapuolia julkistamaan hallussaan oleva sisäpiiritieto, joka koskee sen määräysvallassa olevaa laitosta. Tällainen tieto koskee mm. tuotantolaitoksen käyttöä ja kapasiteettia.

Velvoite julkistaa sisäpiiritieto

Energiavirasto toteaa, että markkinaosapuolten tulee julkistaa hallussaan oleva sisäpiiritieto tehokkaasti ja oikea-aikaisesti, mikäli kyseinen tieto koskee yritystä tai sen omistuksessa olevaa laitosta, tai jos markkinaosapuoli vastaa laitoksen toiminnasta osittain tai kokonaan. Edellytyksenä tälle on, että toimijalla on hallussaan sisäpiiritiedon määritelmän mukaista tietoa.

Saadun selvityksen perusteella Energiavirasto toteaa, että Turun Seudun Energiantuotanto Oy operoi Naantalın voimalaitosta. Näin ollen yhtiöllä mitä todennäköisimmin on tietämys laitoksen kulloisestakin tilanteesta mukaan lukien sen toiminta ja epäkäytettävyudet. TSE:llä on täten mitä todennäköisimmin tietoa, jolla on merkitystä sähkön tuotantolaitoksen kapasiteetin ja käytön osalta ml. laitosten suunniteltu ja ennakoimaton käytöstä poissaolo. Näin ollen TSE:n tulee julkistaa sisäpiiritietoa Naantalın laitokseen liittyen, mikäli yhtiöllä sellaista on hallussaan.

Energiaviraston saaman selvityksen perusteella Naantalın voimalaitos oli teknisesti käytettävissä viikolla 1/2024. Näin ollen sanottuun sähkön tuotantolaitokseen ei ole liittynyt tietoa laitoksen suunnitellusta tai suunnittelemattomasta käytöstä poissaolosta. Asiassa ei ole tullut esille myöskään muuta tietoa liittyen laitoksen tekniseen kapasiteettiin tai käyttöön kyseisenä ajankohtana, jota voitaisiin pitää REMIT-asetuksen sisäpiiritiedon määritelmän mukaisena tietona.

Yhteenveto

1838/040701/2024

Turun Seudun Energiantuotanto Oy:llä ei ole ollut 1.1.-7.1.2024 hallussaan sellaista julkistamatonta sisäpiiritietoa Naantalın voimalaitoksen käyttöön liittyen, jota sen olisi tullut julkistaa REMIT-asetuksen 4 artiklan mukaisesti.

Seuraamus

Energiavirasto toteaa, että asiassa ei ole tapahtunut sanottua REMIT-asetuksen 5 artiklan mukaista markkinoiden manipuloinnin kiellon rikkomista tai 4 artiklan mukaista sisäpiiritiedon julkistamiseen liittyvää rikkomusta, joten asiassa ei tule arvioida seuraamuksen määräämistä.

Ratkaisu

Turun Seudun Energiantuotanto Oy ei ole rikkonut energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 (REMIT-asetus) 5 artiklan kieltoa osallistua markkinoiden manipulointiin energian tukkumarkkinoilla tai 4 artiklan mukaista sisäpiiritiedon julkistamisvelvoitetta.

Energiavirasto ei arvioi seuraamusmaksun esittämistä.

Sovelletut säännökset

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta, 2 artikla ja 5 artikla.

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (2013/590) 2 §, 5 §, 9 §, 16 §, 36 §.

Lisätiedot

Lasse Pollari, johtava asiantuntija, 029 505 0198, lasse.pollari@energiavirasto.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskeva ohjeistus päätöksen liitteenä 1

Liitteet

Liite 1. Valitusosoitus

Jakelu

Turun Seudun Energiantuotanto Oy

Liite 1

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus hallintopäätöksestä

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jos tiedoksianto on toimitettu tavallisena tiedoksiantona postitse kirjeellä vastaanottajalle, katsotaan hänen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli päätös annetaan hakijalle tiedoksi sähköisenä viestinä, päätös katsotaan annetuksi tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksiantopäivää ei oteta lukuun.

Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Kun valituksen tekemisen määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Liite 1

Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Määräaikojen laskemisesta säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetussa laissa (150/1930).

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut; sekä
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä tuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi tuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiestä käytettäessä valtakirja, sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Liite 1

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on

**Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI**

**faksi: 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi**

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Valituksen käsittelystä markkinaoikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu.

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 2120 euroa.

Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015, <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomioistuinmaksulaki#P5>) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.